

Spoštovani,

v prilogi pošiljamo odgovore Socialnih demokratov.

Z lepimi pozdravi,

--

Služba SD za odnose z javnostmi

Socialni demokrati
Nazorjeva ulica 6
SI-1000 Ljubljana

Telefon
+386 1 2444 100

pr@socialnidemokrati.si
www.socialnidemokrati.si

AD 1

Ali v vaši stranki poznate delo ribiških družin v praksi, na terenu in kako ga ocenjujete? Ali bi si ribiške družine po vašem mnenju zaslužile postati proračunski prejemnik s pokritjem določenega dela stroškov, ki jih imajo ribiške družine, ki kot koncesionarke izvajajo pretežni del nalog v javnem interesu (ribiško upravljanje, vlaganje rib, vzdrževanje ribiško čuvajske službe, nadziranje in ukrepanje pri nedovoljenih posegih v vodotoke...), za kar morajo sedaj državi plačevati koncesijsko dajatev ?

Ribiške družine v Sloveniji opravljajo izjemno pomembno vlogo pri upravljanju voda in ribjih populacij, pogosto prostovoljno in z veliko predanostjo. Njihovo delo zajema skrb za ribji fond, poribljavanje, vzdrževanje habitatov, izvajanje ribiško-čuvajske službe ter opozarjanje in ukrepanje ob nedovoljenih posegih v vodotoke. Gre za naloge, ki so nedvomno v javnem interesu in pomembno prispevajo k varstvu narave ter trajnostnemu upravljanju skupnega naravnega bogastva.

Menimo, da je treba sistem koncesij in financiranja redno presoјati z vidika pravičnosti, učinkovitosti in javnega interesa. Ribiške družine kot koncesionarke prevzemajo pomemben del odgovornosti države na področju ribiškega upravljanja, zato je legitimno vprašanje, ali je obstoječi model financiranja optimalen. Če družine poleg izvajanja nalog v javnem interesu nosijo tudi znatne stroške, bi bilo smiselno razmisliti o mehanizmih, ki bi del teh stroškov sistemsko in transparentno sofinancirali.

Pri tem pa zagovarjamo uravnotežen pristop. Javna sredstva morajo biti porabljena odgovorno, ob jasnih merilih, nadzoru in usmerjenosti v trajnostne cilje – varstvo ekosistemov, ohranjanje biotske raznovrstnosti ter dostopnost dejavnosti širši skupnosti. Podpiramo dialog med državo in ribiškimi družinami o morebitnih prilagoditvah sistema, bodisi v obliki delnega sofinanciranja nalog v javnem interesu, bodisi v obliki drugačne ureditve koncesijske dajatve.

Naš cilj je partnerstvo med državo in lokalnimi skupnostmi ter društvi, ki delujejo v javno dobro. Ribiške družine so pomemben del tega prostora, zato si zaslužijo spoštovanje, odprt pogovor in rešitve, ki bodo dolgoročno krepile tako njihovo delo kot tudi varstvo naših voda.

Zato vidimo rešitev v dialogu in analizi dejanskih stroškov ter učinkov, ter v preišljeni in pravični ureditvi sistema.

AD 2

Kako ocenjujete zakonodajo glede projektiranja, izvajanja in nadzora posegov v vodotoke, kako ocenjujete izvedbo teh posegov na terenu in ali bi podprli idejo o ustanovitvi institucije ali koordinativnega telesa, ki bi skrbel za usklajeno načrtovanje in izvajanje posegov v vodotoke s koordinacijo med različnimi deležniki ?

Zakonodajni okvir na področju projektiranja, izvajanja in nadzora posegov v vodotoke je v Sloveniji načeloma postavljen razmeroma celovito. Vključuje strokovne podlage, projektne pogoje, presoje vplivov na okolje ter sodelovanje različnih mnenjedajalcev. Težava pa pogosto ni toliko v samem zapisu zakonodaje, temveč v tem, kako se ta zakonodaja uporablja v praksi – kako zgodaj se vključujejo deležniki, koliko teže imajo naravovarstveni argumenti in ali se resnično išče najbolj trajnostna rešitev ali zgolj najhitrejša tehnična izvedba.

Pri vseh posegih, še posebej pri obsežnejših je povsem legitimno, da se odpre strokovna in javna razprava o primernosti rešitev. Še posebej, če v regiji že obstajajo dobre prakse sonaravnih protipoplavnih ukrepov, ki so hkrati izboljšali varnost ljudi ter ohranili habitate in turistični potencial.

Menimo, da poplavna varnost in varstvo narave nista nasprotujoča si cilja. Podnebne spremembe zahtevajo od nas več znanja, več sodelovanja in več spoštovanja naravnih procesov, ne pa avtomatičnega zatekanja k togi regulaciji in betonizaciji. Reka ni zgolj kanal za odvajanje vode, temveč živ ekosistem, ki ima svojo dinamiko in pomembno vlogo pri blaženju ekstremnih dogodkov. Dolgoročno so pogosto prav sonaravne rešitve – razlivne površine, revitalizacija strug, ohranjanje obvodne vegetacije – tiste, ki zagotavljajo večjo odpornost prostora.

Vprašanje ustanovitve posebnega koordinativnega telesa za posege v vodotoke je vsekakor vredno razmisleka. Ključno je, da so postopki bolje usklajeni, strokovno podprti in vključujoči, ne glede na to, ali to dosežemo z novim telesom ali z izboljšanjem obstoječih mehanizmov. Če bi se pokazalo, da bi okrepljena koordinacija prispevala k bolj celostnim in trajnostnim rešitvam, je takšno možnost smiselno preučiti, ob hkratnem izogibanju dodatni birokratizaciji.

AD 3 Sklad kmetijskih Zemljišč R Slovenije zahteva od ribiških družin vračilo zemljišč, ki so jih ribiške družine legalno kupile/pridobile pred osamosvojitvijo Republike Slovenije leta 1991, ker so takrat imele status družbene lastnine. Kakšno je stališče vaše stranke do obveznega neodplačnega vračanja zakonito pridobljenih zemljišč na Sklad kmetijskih zemljišč ? Ali menite, da je simbolični dolgoročni najem, ustrezna rešitev tega problema oziroma, kako bi dolgoročno rešili problem zakonsko določene »nacionalizacije«, ki pesti tudi nekatere druge nevladne organizacije ?

Vprašanje zemljišč, ki so jih ribiške družine pridobile pred letom 1991, zahteva zelo preudaren in uravnotežen pristop. Zavedamo se, da je po osamosvojitvi prišlo do sistemskih sprememb lastninskih razmerij, ki jih je bilo treba pravno urediti. Hkrati pa je pomembno upoštevati, da so številne ribiške družine ta zemljišča pridobile zakonito ter jih desetletja uporabljale za izvajanje dejavnosti v javnem interesu.

Vsaka rešitev, ki posega v že vzpostavljena razmerja, mora biti premišljena z vidika pravne varnosti, sorazmernosti in zaupanja v pravni red. Pri organizacijah, ki delujejo nepridobitno in opravljajo naloge širšega družbenega pomena, je posebej pomembno, da se iščejo rešitve, ki ne ogrožajo njihove stabilnosti in dolgoročnega delovanja.

Možnost simboličnega dolgoročnega najema lahko predstavlja eno od oblik ureditve razmerij, vendar sama po sebi morda ne naslavlja vseh odprtih vprašanj. Zato menimo, da bi bilo smiselno pristopiti k celovitemu dialogu med državo in prizadetimi organizacijami ter poiskati sistemsko rešitev, ki bo spoštovala tako javni interes kot tudi legitimna pričakovanja organizacij.

Ključno je, da se vprašanje reši na način, ki krepi pravno predvidljivost, stabilnost delovanja nevladnih organizacij in zaupanje med državo ter civilno družbo.

AD 4 Ribojede ptice (veliki kormoran, čaplja, raca žagarica, rečni galeb) in ribojede zveri (vidra) so zaradi svoje zaščite v zadnjem desetletnem obdobju dosegle eksponentno rast, zaradi česar v določenih ribiških območjih predstavljajo grožnjo in veliko nevarnost za obstoj domorodnih in varovanih ribjih vrst s katerimi se prehranjujejo, v že tako degradiranih habitatih. Kako bi po vašem mnenju bilo potrebno reševati ta problem, da bi ustrezno zaščitili ribji živelj ? Ali bi podprli možnost plašenja, z odvzemom določenega števila osebkov iz narave v najbolj ogroženih ribiških okoliših ?

Izhajamo iz načela ravnotežja v naravi. Plenilci so naravni del ekosistema in njihova prisotnost sama po sebi ne predstavlja problema, če je okolje zdravo in dovolj bogato. Kadar pa pride do lokalnih neravnovesij, je treba ukrepati premišljeno, na podlagi podatkov in strokovnih ocen, ne pa na podlagi občutkov ali posamičnih primerov.

Prednost bi morali imeti ukrepi, ki izboljšujejo stanje habitatov – revitalizacija vodotokov, ohranjanje drstišč, izboljšanje vodnega režima in zmanjševanje drugih pritiskov. S tem se dolgoročno krepi odpornost ribjih populacij. Plašenje je lahko eden izmed dopustnih, začasnih in selektivnih ukrepov, kadar je strokovno utemeljeno in nadzorovano.

Kar zadeva odvzem določenega števila osebkov iz narave, menimo, da mora biti takšen ukrep skrajno sredstvo, časovno omejen in strogo vezan na znanstveno podprte ocene dejanske ogroženosti posameznih ribjih populacij. Pri zavarovanih vrstah mora vsak poseg temeljiti na jasnih kriterijih, sorazmernosti in nadzoru, ob upoštevanju nacionalne in evropske zakonodaje. Naš cilj mora biti sobivanje – zaščita ribjih vrst in hkrati ohranjanje naravno prisotnih plenilcev. Dolgoročna rešitev ni v enostranskem poseganju v populacije ene ali druge vrste, temveč v obnovi in krepitvi celotnih vodnih ekosistemov ter v dialogu med ribiči, naravovarstveniki in stroko.

AD 5 Kakšno je stališče vaše stranke do razvoja ribiškega turizma, ki ima multiplicitarne učinke, saj ne prinaša zaslužka zgolj s prodajo ribolovnih dovolilnic, temveč in predvsem s turistično nastanitvijo, prehrano in morebitnim vodenjem ? Ali menite, da so najboljše ribiške destinacije dovolj prepoznavne in da si zaslužijo večjo podporo države ?

Ribiški turizem vidimo kot eno izmed oblik trajnostnega turizma, ki lahko pomembno prispeva k razvoju podeželja in manjših lokalnih skupnosti. Njegova dodana vrednost ni zgolj v prodaji ribolovnih dovolilnic, temveč v širšem učinku na lokalno gospodarstvo – nastanitve, gostinstvo, lokalne ponudnike storitev, vodnike in promocijo naravne dediščine. Če je razvoj premišljen in trajnostno naravnano, lahko predstavlja dober primer povezovanja varstva narave in lokalnega razvoja.

Poudarjamo pa, da mora biti turizem usklajen z nosilno sposobnostjo okolja. Najboljše ribiške destinacije so praviloma tudi ekološko občutljiva območja, zato njihova promocija ne sme pomeniti prekomernega obiska ali pritiska na ribje populacije. Ključno je vlaganje v kakovost, ne v množičnost – v urejene habitate, strokovno vodenje, spoštovanje pravil in trajnostne standarde.

Menimo, da ima država pri tem pomembno vlogo. Ne toliko v neposrednem upravljanju, temveč v strateški promociji trajnostnih destinacij, podpori infrastrukturi, usposabljanju kadrov ter povezovanju turizma z varstvom narave in regionalnim razvojem. Če želimo, da so vrhunske ribiške destinacije mednarodno prepoznavne, potrebujejo usklajeno promocijo in razvojne spodbude, hkrati pa jasna pravila, ki bodo dolgoročno varovala naravni kapital, na katerem ta turizem temelji.

Naš cilj je model, kjer ribiški turizem ni izčrpavanje narave, temveč njena odgovorna valorizacija – v korist lokalnih skupnosti, obiskovalcev in prihodnjih generacij.